

Nr 548

Av herr **Braconier**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till lag om samhällets vård av barn och ungdom (barnavårdslag) m. m.

I gällande lag om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslagen) finnas bestämmelser som ge möjlighet att överflytta barn under 21 år under vissa omständigheter till hemortskommunen. Härom stadgas i § 28: »Har någon, som ej fyllt tjuogoett år, under tillfälligt uppehåll inom annan kommun än den, där hans föräldrar eller annan, som har honom i sin vård, vistas, eller han eljest har sin egentliga vistelseort, beträffs med vanart eller eljest med sådant levnadssätt att ingripande enligt denna lag kan ske mot honom, må barnavårdsnämnden i den kommun, där han anträffats, överlämna honom till barnavårdsnämnden i den andra kommunen. Underlåter denna nämnd att vidtaga åtgärd, och beträdes han ånyo inom förstnämnda kommun med vanart eller levnadssätt, som nyss nämnts, må anmälan här om göras hos vederbörande länsstyrelse för den åtgärd, som ankommer på denna myndighet.»

Motivet för detta stadgande sammanhänger med att det i tätorterna ofta inträffar, att barn och ungdom från grannkommunerna under tillfälligt uppehåll i staden eller tätorten göra sig skyldiga till vad nuvarande lag kallar för vanart o. d. av karaktär att påkalla ingripande från barnavårdsnämnd. I kommentar till nuvarande barnavårdslag (von Kocks 1945, s. 139) har anmärkts, att »då uppfostran av dylika barn i alla de fall, då överenskommelse om hemsändning ej kunde uppnås, skulle för städerna bliwa alltför betungande, har i förevarande paragraf stadgats, att dylika barn skola av barnavårdsnämnden i den kommun, där de gjort sig skyldiga till vanart, kunna överlämnas till hemkommunen» (kursiverat av von Kock).

Avsett överlämnande sker ofta i den formen, att handräckning begäres hos polismyndigheten jämlikt § 77 i barnavårdslagen. Årligen förekommer ett stort antal dylika fall främst i förhållande mellan de större städerna men även i icke ringa utsträckning mellan tätorter och landskommuner. Innan sådant överlämnande sker, torde barnavårdsnämnden regelmässigt först söka kontakt med hemkommunen med tillkännagivande, att nämnden avser att tillämpa bestämmelsen i § 28.

Barnavårdskommittén upptog icke någon motsvarighet till denna paragraf i sitt förslag. Under remissbehandlingen framhölls från flera håll angelägenheten av att den nya lagstiftningen tillfördes en motsvarighet till bestämmelsen i § 28 barnavårdslagen.

Sålunda anförde stadsfullmäktige i Jönköping, att i en ny barnavårdsdag icke kunde undvaras motsvarighet till stadgandet i 28 § barnavårdsdagen. Det framhölls, att man i praktiken icke torde — som barnavårdskommittén förutsett — kunna räkna med att barnavårdsnämnden i den kommun, där den underårige hade sitt hem, alltid lämnade sitt samtycke till dennes hemsändande, även om en sådan åtgärd av vistelseortens barnavårdsnämnd prövas lämplig och även objektivt sett vore lämplig. Barnavårdsnämnder i kommuner belägna vid genomfartsstråk samt i större städer skulle sannolikt — om någon motsvarighet till berörda stadgande icke medtoges — nödgas taga hand om åtskilliga ungdomar, som med fördel bort omhändertagas av barnavårdsnämnden i hemkommunen. Såväl länsstyrelsen i Malmöhus län som barnavårdsnämnderna i bland annat Göteborg och Malmö delade denna uppfattning.

I propositionen till ny barnavårdsdag (prop. nr 1960: 10, s. 279) har föredragande statsrådet icke ansett sig kunna tillstyrka förslaget om upptagande i den nya lagen av en bestämmelse motsvarande § 28. Efter att hava berört vissa i lagförslaget upptagna nya regler rörande möjlighet att överflytta befattningen med *omhändertagen* till annan barnavårdsnämnd framhålls: »Trots de möjligheter som sålunda enligt förslaget står till buds att uppnå i huvudsak samma resultat som enligt 28 § BvL, föreligger utan tvivel ett behov av att redan från början kunna överflytta ett ärende från barnavårdsnämnden i den tillfälliga vistelsekommunen till nämnden i kommun, till vilken den underårige genom sitt hem eller på annat sätt har starkare anknytning. För en sådan överflyttning talar inte sällan starka lämplighetsskäl med hänsyn till utredningen. Främst med tanke på sådana fall föreslår jag därför ett stadgande av innebörd, att vistelsekommunens barnavårdsnämnd skall kunna överflytta frågan om ingripande till annan barnavårdsnämnd. Sådan överflyttning bör dock inte vara begränsad till dessa fall, utan bör få ske, så snart skäl därtill föreligger. För överflyttning bör krävas samtycke av den andra nämnden.»

Det torde emellertid icke vara i alla lägen till fyllest att allenast överflytta ärenden från en kommun till en annan. Om ett ingripande skall få avsedd effekt, kan det ej sällan vara nödvändigt att den underårige, varom det är fråga, kan sändas åter till sin hemkommun. Varje möjlighet härtill bör icke avskäras i den nya lagen. En regel som ger möjlighet till sådant återsändande torde därför böra införas i den nya lagen. Såsom villkor bör dock uppställas, att sådana omständigheter måste föreligga, att det är till uppenbart gagn för den underårige dels att han vistas i hemkommunen, dels ock att hans ärende handlägges av dess barnavårdsnämnd.

Under hänvisning till det anförda får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i barnavårdsdagen intages en regel om återsändande, av det innehåll ovan angivits.

Stockholm den 27 januari 1960

Jean Braconier